

શ્રી કામરેજ વિભાગ સહકારી ખાંડ ઉદ્યોગ મંડળી લી. નવીપારડી

તા.કામરેજ, જી.સુરત - ૩૮૪ ૧૫૦ (ગુ જ રા ત)

સંસ્થાની પ્રશ્નાદ ભૂમિકા અને ઈતિહાસ :

વિદાય થયેલ સદીના સાતમા-આઠમા દાયકાની વાત છે. દક્ષિણ ગુજરાતમાં કેળાંની ખેતી અચાનક વાયરસના ઉપદ્રવને કારણે વિકટ સ્થિતિમાં મુકાયેલ, કેળાંની ખેતી કરતાં અનેક ખેડૂતો નિરાશ થઈ દિશાશુન્ય બન્યા હતા. ઓલપાડ તાલુકામાં કપાસનો પાક પણ નિષ્ફળ ગયો હતો. શેરડીની ખેતી તરફ ઝુકાવ વધતો જતો હતો પણ પિલાણ ક્યાં કરાવવું એ સમસ્યા સામે હતી. છેક વલસાડ સુધી લાંબા થઈને શેરડીનો નિકાલ મહામુશ્કેલીએ કરવો પડે તેવા દિવસો હતાં. બીજી તરફ માંડવી, માંગરોલ, ઓલપાડ, ચોર્યાસી તાલુકાના નાના, ગરીબ ખેડૂત જેઓ કોઈ સુગર ફેક્ટરીના શેર મેળવી શક્યાં ન હતા તેઓ પણ શેરડીની ખેતી વડે આર્થિક સઘ્વરતા મળે એની આશામાં કોઈ તકની રાહ જોતા ઉભા હતા. કામરેજ તાલુકાના સહકારી આગેવાન સ્વ.શ્રી ગોરધનભાઈ, શ્રી નવિનભાઈ, સ્વ.શ્રી યુસુફભાઈ વગેરેઓએ આ પરિસ્થિતિ ઉપર ચિંતન કર્યું અને એ ચિંતનમાંથી જન્મ થયો કામરેજ સુગર ફેક્ટરીનો. એ સૌ આગેવાનોનું એ વિચાર બીજ આજે મોટું વટવૃક્ષ બનીને ઉભું છે, જે આજે અનેક ખેડૂત કુટુંબોને તથા કામદાર વર્ગને યોગક્ષેમ પુરું પાડે છે.

આ અનુસંધાને સંસ્થાની સ્થાપના કરવાનું કામરેજ વિભાગ કો-ઓ.ક્રૂટ એન્ડ વેજીટેબલ ગ્રોઅર્સ સોસાયટી લી., કામરેજ ચારરસ્તાની તા.૨૩/૧૧/૧૯૮૦ ની વ્યવસ્થાપક કમિટીના ઠરાવ નં.૧૧ થી નક્કી થયેલ. ૧૯૮૧ માં સુચિત મંડળીની સ્થાપના માટે મીટીંગ મળેલ, જેમાં કામરેજ વિસ્તારના કોઈક યોગ્ય સ્થળે કોઈ નવી સુગર ફેક્ટરીની સ્થાપના કરવી કે જેથી કામરેજ ઉપરાંત ઓલપાડ, માંગરોલ, માંડવી તથા ચોર્યાસી વિસ્તારના નાના અને સીમાન્ત ખેડૂતો કે જેઓ અન્ય સુગર ફેક્ટરીઓના શેર મેળવી શક્યાં ન હતાં અને શેરડીની ખેતી કરવાની તક મળી નથી એવા સભાસદોને લાભ મળે તે ધ્યાનમાં રાખી સુગર ફેક્ટરીની સ્થાપના કરવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું અને તે માટે મુખ્ય પ્રયોજક તરીકે શ્રી ગોરધનભાઈ પટેલની વરણી કરી પ્રમુખશ્રી નવિનભાઈ નારણભાઈ પટેલની સક્રિય નેતાગીરી હેઠળ લાયસન્સ મેળવવાની તજવીજ ૧૯૮૧ થી શરૂ કરવામાં આવી. સાથે કામરેજ તાલુકાના નવીપારડી ગામે જમીન મેળવવાની કામગીરી શરૂ કરવામાં આવી. ૭ - ૮ વર્ષનો સમયગાળો વહી ગયો પરંતુ કેન્દ્ર સરકારમાંથી લાયસન્સ ન મળી શક્યું. ખાંડ ઉદ્યોગ માટે તે દિવસો લાયસન્સ રાજના હતાં અને સુગર ફેક્ટરીની સ્થાપના કરવા માટે લાયસન્સ મેળવવું જરૂરી હતું. આ સમય દરમ્યાન તે સમયના ચલચાણ સુગર ફેક્ટરીના પ્રમુખશ્રી અને ચોર્યાસીના ધારાસભ્યશ્રી ઠાકોરભાઈ નરોત્તમભાઈ પટેલે સૌરાષ્ટ્ર વિસ્તારમાં બંધ પડેલ જુની મશીનરી લાયસન્સ સહિત તબદીલ કરવા સૂચન કર્યું અને તેના અનુસંધાનમાં રાજ્ય સરકારના માધ્યમથી કેન્દ્ર સરકારમાં પણ આ અંગે રજુઆત કરવામાં આવી અને તળાજા સુગર ફેક્ટરી જે બંધ પડેલી હતી અને ફડયામાં ગયેલ જે મેળવવાના પ્રયત્નો ૧૯૮૭ થી શરૂ કર્યાં.

પરંતુ સુગર ફેક્ટરીની સ્થાપના કરવા અનેક વિઘ્નો આડા આવતાં ગયાં. તળાજા વિસ્તારના રાજ્યકીય આગેવાનો વિરોધ કરી હાઈકોર્ટમાં અરજી કરી સ્ટે મેળવ્યો જેથી આ મશીનરી ખસેડીને લાવવાનું કામ પણ અટકી ગયું. આ સમય દરમ્યાન પહેલાં કામરેજ વિસ્તારના નવીપારડી ખાતે ૧૦૩ એકર જમીન અગાઉથી શ્રી નવિનભાઈ પટેલના પ્રયત્ન થકી મેળવેલ હતી. ત્યાં પ્રાથમિક કામકાજ શરૂ કર્યું. હાઈકોર્ટના અનેક ફેરાઓ પછી એમાં સફળતા મેળવવાની શક્યતા ઓછી જણાતા સદર શ્રી સિધ્ધેશ્વર ખાંડ ઉદ્યોગ મંડળી લી., તળાજાની મશીનરી ખરીદવાના પ્રયત્નો પડતાં મુકવામાં આવ્યા અને ફરીથી રાજ્ય સરકારને અન્ય બંધ પડેલ સુગર ફેક્ટરીનું લાયસન્સ મેળવવા માટે વિનંતી કરવામાં આવી. સરકારે અમરેલી જીલ્લાની ગાવડકા ખાતે ૧૯૭૦ થી બંધ પડેલ સુગર ફેક્ટરીની મશીનરી વેચાણથી આપવાનું નક્કી કરી અને તે માટે ફરીથી કેન્દ્ર સરકારમાં જરૂરી કાર્યવાહી શરૂ કરી. ત્યારપછી મશીનરી તબદીલીની કાર્યવાહી શરૂ કરી પરંતુ મુશ્કેલી અને વિઘ્નોનો અંત જ ન હોય એમ ત્યાંના સભાસદોએ પોતાના શેરડીના પૈસા તથા શેરના પૈસા પરત આપો એવી માંગણી સાથે આંદોલન શરૂ કર્યું. ફરી મશીનરી સ્થળાંતરની કામગીરી બંધ કરવી પડી. તે સમયના મુખ્યમંત્રીશ્રી ચીમનભાઈની મદદ માંગી. એમણે તાત્કાલિક તે સમયના સહકાર સચિવ શ્રીમતિ સુધાબેન સાંચલીયાના માધ્યમથી ખાંડ નિયામકશ્રી અનિલભાઈ મુકીમને અમરેલી મોકલ્યા. ત્યાંના કલેક્ટરશ્રી તથા રાજકીય આગેવાનો સાથે બે દિવસ લગાતાર મીટીંગ કરી સરકારશ્રીની મંજૂરીથી રૂ.૩૮૯.૪૦ લાખમાં ખરીદ કરેલ કિંમત ઉપરાંત વધારાના રૂ.૬૫/- લાખ ખેડૂતોને આપી મશીનરી મેળવી શક્યાં.

મશીનરી આવ્યા બાદ ઈરેકશનનું કામ નિર્ધારિત સમયમાં પુર્ણ કરી તા.૦૮/૧૧/૧૯૯૩ ના રોજ ફેક્ટરી શરૂ કરી ટ્રાયલ સીઝનમાં જ ૧૨૫૦ ટી.સી.ડી. કેપેસીટીના પ્લાન્ટમાં ૧૮૩૭૪૫.૪૭૦ મે.ટન શેરડીનું પિલાણ કરેલ. જે સમગ્ર ગુજરાતમાં વિક્રમ સર્જક હતું. અમરેલી ખાંડ મંડળીનું લાયસન્સ ભારત સરકાર ધ્વારા સંસ્થાને એ શરતે ટ્રાન્સફર કરી આપવામાં આવેલ કે બે વર્ષમાં આ સુગર ફેક્ટરી ૨૫૦૦ ટી.સી.ડી.નું એક્ષપાન્શન કરી શકે અને આપણે એ શરત મુજબ બે વર્ષની મુદત દરમ્યાન ૧૨૫૦ ટી.સી.ડી. થી ૨૫૦૦ ટી.સી.ડી. સુધીનું એક્ષપાન્શન પુર્ણ કરેલ. સંસ્થા શરૂ થવાને કારણે લગભગ ૭૫૦ જેટલાં કર્મચારીઓ તેમજ લગભગ ૮૦૦૦ શેરડી કાપણી મજૂરોને રોજી-રોટી મળી તેમજ શેરડીના પાકને કારણે આજુબાજુના ખેડુત સભાસદો આર્થિક રીતે સઘ્વરતા મેળવી શક્યાં છે.

કાર્ય-વિસ્તારના ગામોમાં શૈક્ષણિક સંસ્થાઓને દરવર્ષે આર્થિક સહાય પુરી પાડવી, હોસ્પિટલોમાં અનુદાન આપી આરોગ્ય સેવાઓને વિકસાવવા તેમજ સ્મશાન ગૃહો વિગેરે જાહેર સંસ્થાઓને આર્થિક રીતે મદદરૂપ બની સામાજીક સેવાઓની પ્રવૃત્તિઓમાં પણ વિશેષ રસ દાખવી સ્થાપના કાળથી આજ પર્યન્ત લગભગ રૂપિયા સવા કરોડથી વધુનું દાન આપી સહાયભૂત થયેલ છે.

આ ઉપરાંત સામાજીક ઉત્તરદાયિત્વ નિભાવવા માટે સંસ્થા ખોલવડ મુકામે દિનબંધુ હોસ્પિટલ ચલાવવા દર વર્ષે લગભગ પાંચથી છ લાખ રૂપિયા અનુદાન પેટે આપીએ છીએ.

સંસ્થાની પ્રાથમિક માહિતી :

૧.	લાયસન્સ તારીખ	: ૩૧/૦૭/૧૯૯૦
૨.	નોંધણી તારીખ	: ૩૧/૦૮/૧૯૯૦
૩.	કાર્યક્ષેત્ર (હેક્ટર)	:
	(અ) મંડળીનું કાર્યક્ષેત્ર વિસ્તાર	: ૩૦,૫૦૦ (હેક્ટર)
	(બ) કાર્યક્ષેત્ર પૈકી વાવેતર વિસ્તાર	: ૬,૪૦૩ (હેક્ટર)
૪.	પ્રથમ શેરડી પિલાણ તારીખ	: ૮/૧૧/૧૯૯૩
૫.	પિલાણ ક્ષમતા (દૈનિક મે.ટન)	: ૨૫૦૦ ટી.સી.ડી.
૬.	કુલ સભાસદ સંખ્યા	: ૨૪૨૮૬
	(૧) અનુ. જનજાતિ	: ૪૩૧
	(૨) અનુ. જાતિ	: ૧૪૪૬
	(૩) અન્ય	: ૨૨૪૦૯
૭.	પ્રોજેક્ટ કોસ્ટ (રૂા.લાખમાં)	: ૫૮.૬૬
	(૧) સભાસદોનું શેર ભંડોળ	: ૧૨,૪૩,૮૦,૮૫૯.૯૯
૮.	ફેક્ટરી ધ્વારા આપવામાં આવતી રોજગારી	
	(૧) પૂર્ણ રોજગારી	: ૬૩૫
	(૨) સીઝનલ રોજગારી	: ૩૨૭
	(૩) કાયમી રોજગારી	: ૩૦૮
	(૪) ટ્રેઈની (બદલી)	: —
	(૫) કોન્ટ્રાક્ટર લેબર	: ૧૨૦
	(૬) એપ્રેન્ટીસ	: ૧૬

ડીસ્ટીલરી યુનિટ

- (૧) સંસ્થામાં ડીસ્ટીલરી પ્લાન્ટ તા.૨૮/૧૨/૨૦૦૩ ના રોજથી કાર્યરત કરવામાં આવેલ છે. જેની રેકટીફાઈડ સ્પીરીટની ઉત્પાદન ક્ષમતા ૩૦ કે.એલ.પી.ડી. તથા ઈથેનોલ ઉત્પાદન ક્ષમતા ૨૫ કે.એલ.પી.ડી. છે.
- (૨) ભારત સરકાર ધ્વારા તા.૩/૯/૨૦૦૨ ના જાહેરનામાથી તા.૧/૧/૨૦૧૩ થી ૫ % ઈથેનોલ મિશ્રિત પેટ્રોલ અંગેનો પ્રથમ તબક્કાનો પ્રોગ્રામ જાહેર કરેલ. તદઉપરાંત ૨૦૦૬ થી ઈથેનોલ મિશ્રિત ગેસોલિન પુરૂં પાડવાના હેતુસર બીજા તબક્કાના અમલીકરણની જાહેરાત કરેલ. જ્યારે ત્રીજા તબક્કામાં ૫ % માંથી ૧૦ % ઈથેનોલ મિશ્રણનો કાર્યક્રમ હાથ ધરેલ છે.
- (૩) કેન્દ્ર સરકાર તરફથી ઈથેનોલને પેટ્રોલમાં મીક્ષ કરવાના અભિગમને લક્ષ્યમાં લઈને સંસ્થા તરફથી સને ૨૦૧૫-૧૬ ના વર્ષમાં ૨૧ લાખ લીટર ઈથેનોલનું ઓઈલ કંપનીઓને વેચાણ કરવા અંગે કરાર કરવામાં આવેલ, જે ઈથેનોલ સપ્લાય અંગેની કાર્યવાહી ચાલુ છે. વધુમાં ૨૦૧૬-૧૭ ની સીઝનમાં વધુ ઈથેનોલ ઓઈલ કંપનીમાં સપ્લાય કરવા માટે ૧૦ લાખ લીટરની સ્ટોરેજ ટેન્ક બનાવવાની કામગીરી પણ ચાલુ છે. તદઉપરાંત આગામી સીઝનમાં અંદાજીત ૩૫ થી ૪૦ લાખ લીટર ઈથેનોલ સપ્લાય કરવાનું આયોજન હાથ ધરેલ છે.
- (૪) સંસ્થામાં છેલ્લાં પાંચ વર્ષમાં ઉત્પન્ન થયેલ રેકટીફાઈડ સ્પીરીટ તથા ઈથેનોલનું ઉત્પાદન, વેચાણ અને આખર સ્ટોકની વિગત દર્શાવતું પત્રક સામેલ છે.

છેલ્લાં પાંચ વર્ષના શેરડીના ભાવો

ક્રમ	વિગત	૨૦૧૫-૧૬	૨૦૧૬-૧૭	૨૦૧૭-૧૮	૨૦૧૮-૧૯	૨૦૧૯-૨૦
(૧)	ખેતર બેઠા ભાવ (નેટ)	૨૨૪૩/-	૩૫૦૬/-	૨૪૦૬/-	૨૩૭૬/-	૨૭૭૬
(૨)	કાપણી વાહતુક	૪૭૬/-	૪૯૪/-	૫૧૫/-	૫૪૨/-	૫૬૮/-
(૩)	ફેક્ટરી બેઠા	૨૭૧૮/-	૪૦૦૦/-	૨૯૨૧/-	૨૯૧૮/-	૩૩૪૪/-
(૪)	કપાત રકમ	૬/-	૬/-	૬/-	૬/-	૬/-

પ્રમુખશ્રીનો કાર્યકાળ

- તા.૧૦/૦૧/૧૯૮૧ ના રોજથી મુખ્ય પ્રયોજક તરીકે શ્રી ગોરધનભાઈ મગનભાઈ પટેલની વરણી કરવામાં આવેલ.
- તા.૦૩/૦૧/૧૯૮૧ થી પ્રથમ વ્યવસ્થાપક સમિતિની નિયુક્તિ ખાંડ નિયામકશ્રી, ગાંધીનગરના પરીપત્રથી પ્રમુખ તરીકે વરણી થયેલ જે ૧૯૮૮ સુધી પ્રમુખ તરીકે કાર્યરત રહ્યાં.
- તા.૧૫/૧૦/૧૯૮૮ થી શ્રી નવિનભાઈ નારણભાઈ પટેલની પ્રમુખ તરીકે વરણી થયેલ હતી. ત્યારબાદ તા.૨૮/૨/૨૦૧૧ સુધી સંસ્થાના સફળ સુકાની તરીકે કાર્યભાર સંભાળેલ હતો.
- તા.૧/૩/૨૦૧૧ થી શ્રી મનહરભાઈ મગનભાઈ પટેલની પ્રમુખ તરીકે વરણી થયેલ હતી. ત્યારબાદ તા.૧૩/૭/૨૦૧૫ સુધી પ્રમુખ તરીકેનો કાર્યભાર સંભાળેલ હતો.
- તા.૧૪/૭/૨૦૧૫ થી શ્રી કાંતિલાલ વિરેન્દ્રભાઈ પટેલની પ્રમુખ તરીકે વરણી થયેલ હતી. ત્યારબાદ તા.૨૧/૧૨/૨૦૧૭ સુધી પ્રમુખ તરીકેનો કાર્યભાર સંભાળેલ હતો.
- તા.૨૨/૧૨/૨૦૧૭ થી શ્રી જયેશભાઈ ધનસુખભાઈ પટેલની પ્રમુખ તરીકે વરણી થયેલ હતી. ત્યારબાદ તા.૨૩/૧૨/૨૦૨૦ સુધી પ્રમુખ તરીકેનો કાર્યભાર સંભાળેલ હતો.
- તા.૨૪/૧૨/૨૦૨૦ થી શ્રી અશ્વિનભાઈ ભાઈદાસભાઈ પટેલની પ્રમુખ તરીકે વરણી થયેલ છે અને હાલમાં પ્રમુખ તરીકેનો કાર્યભાર સંભાળી રહ્યાં છે.